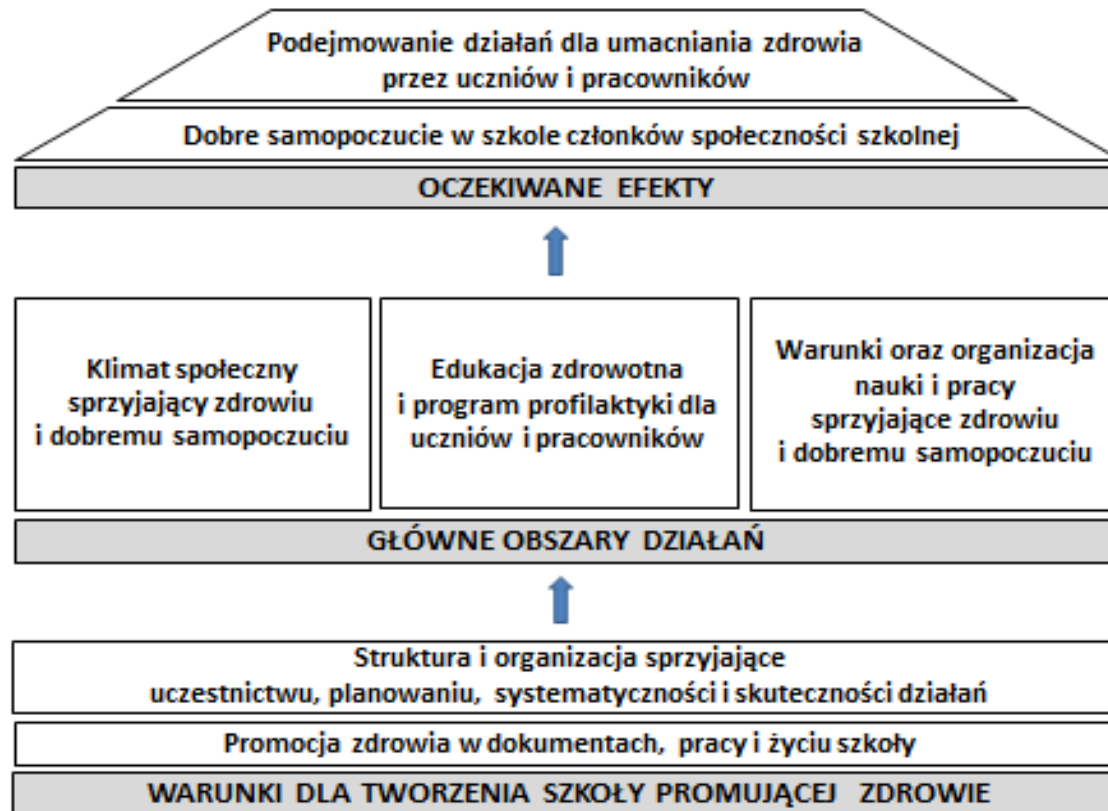

Polski model Szkoły Promującej Zdrowie

Przyjęty model SzPZ stanowił punkt wyjścia do opracowania czterech **Standardów Szkoły Promującej Zdrowie**

Szkoła Promująca Zdrowie dąży do osiągnięcia celów i realizuje zadania określone w podstawach programowych kształcenia ogólnego i ponadto:

1. Koncepcja pracy szkoły, jej struktura i organizacja sprzyjają uczestnictwu społeczności szkolnej w realizacji działań w zakresie promocji zdrowia oraz skuteczności i długofalowości tych działań.
2. Klimat społeczny szkoły sprzyja zdrowiu i dobremu samopoczuciu uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz rodziców uczniów.
3. Szkoła realizuje edukację zdrowotną i program profilaktyki dla uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz dąży do poprawy skuteczności działań w tym zakresie.
4. Warunki oraz organizacja nauki i pracy sprzyjają zdrowiu i dobremu samopoczuciu uczniów, nauczycieli i innych pracowników szkoły oraz współpracy z rodzicami.

Są to standardy jakości pracy szkoły w zakresie promocji zdrowia. Standardy te spełniają dwie funkcje:

- Wyznaczają **główne kierunki pracy** (cechy) SzPZ. Opisują one jej model oraz specyfikę wyróżniającą te szkoły od innych, które nie podjęły się tworzenia SzPZ.

Stanowią punkt wyjścia do **programowania ewaluacji** SzPZ, czyli sprawdzania, w jakim stopniu szkoła zbliża się do poziomu, który można by uznać za „idealny”.

Koncepcja Szkoły Promującej Zdrowie

Koncepcja szkoły promującej zdrowie wynika bezpośrednio z założeń promocji zdrowia. Ze względu na bardzo szeroki zakres działań, różnorodność potrzeb i priorytetów szkół funkcjonujących w odmiennych kulturach i warunkach trudno ustalić jedną definicję SzPZ.

Obecnie w sieci Szkół dla Zdrowia w Europie (*Schools for Health In Europe - SHE*) przyjmuje się **ekoholistyczny model szkoły promującej zdrowie**. Zakłada on istnienie powiązanych wzajemnie ze sobą pięciu kluczowych elementów „wewnątrz” szkoły oraz oddziaływanie czynników zewnętrznych, związanych z legislacją, polityką i inicjatywami w resorcie zdrowia i edukacji na poziomie międzynarodowym, krajowym, regionalnym i lokalnym. Wskazuje to, że działania dla tworzenia SzPZ nie mogą ograniczać się do samej szkoły, lecz muszą być powiązane i wspierane przez resorty edukacji i zdrowia na różnych poziomach.

Aktualnie w krajach należących do SHE istnieje zróżnicowane podejście i różnorodne modele SzPZ. Szkoła promująca zdrowie jest raczej **procesem** dokonującym się w określonym kontekście, a nie efektem wdrażania ogólnie ustalonych zasad. Każdy kraj wypracowuje swój model SzPZ w zależności od uznawanych wartości oraz własnych doświadczeń.

W Polsce koncepcja szkoły promującej zdrowie stale się rozwija i ulega modyfikacjom.
Przyjęto, że:

Szkoła

- Jest środowiskiem, którego społeczność nie tylko uczy się i pracuje , ale także żyje - nawiązuje kontakty z innymi, przeżywa porażki i sukcesy, odpoczywa, bawi się itp. Szkoła jest więc miejscem, w którym społeczność ma nie tylko wywiązywać się z obowiązków, ale także powinna dobrze się czuć.
- Jest elementem środowiska lokalnego: oba te środowiska wzajemnie na siebie oddziałują.
- Jest miejscem, które przygotowuje młodych ludzi nie tylko do następnego etapu edukacji, ale również do życia, w tym do dokonywania „zdrowych” wyborów.

Promująca

- Tworząca warunki (fizyczne i społeczne), sprzyjające ochronie i pomnażaniu zdrowia.
- Umożliwiająca aktywne uczestnictwo społeczności szkolnej w działaniach na rzecz zdrowia.

Zdrowie

- Ma cztery wymiary: fizyczny, psychiczny, społeczny i duchowy, które powinny być w harmonii.
- Decyduje o jakości życia ludzi obok wykształcenia i warunków ekonomicznych.

Na podstawie opracowanych standardów przyjęto polską definicję Szkoły Promującej Zdrowie oraz opracowano nowy model takiej szkoły.

Definicja szkoły promującej zdrowie

Szkoła promująca zdrowie to szkoła, która we współpracy z rodzicami uczniów i społecznością lokalną:

- systematycznie i planowo tworzy środowisko społeczne i fizyczne sprzyjające zdrowiu i dobremu samopoczuciu społeczności szkolnej,
- wspiera rozwój kompetencji uczniów i pracowników w zakresie dbałości o zdrowie przez całe życie.

Działania Szkoły Podstawowej Nr12 im. Zygmunta Glogera w zakresie promocji zdrowia:

listopad 1994r. - rozpoczęcie działań do tworzenia szkoły promującej zdrowie

20.09.1995r. - przyjęcie do wojewódzkiej sieci szkół promujących zdrowie

2007r. - otrzymanie po raz pierwszy **Podlaskiego Certyfikatu Szkoły Promującej Zdrowie** (certyfikat przyznawany jest na 4 lata)

2013r. - otrzymanie po raz drugi **Podlaskiego Certyfikatu Szkoły Promującej Zdrowie**

Zgodnie z koncepcją szkoły promującej zdrowie wszelkie działania w naszej szkole prowadzone są zgodnie z holistycznym ujęciem zdrowia w aspektach: fizycznym, duchowym, społecznym i psychicznym.

ASPEKT FIZYCZNY

W SP 12 uczy się około 1200 uczniów. Budynek przy ul. KEN1A jest nowoczesny, przestronny, sale lekcyjne są duże. W każdej sali znajduje się 1 lub 2 umywalki. Szkoła posiada windę. Każdy uczeń klasy 0-3 ma do swojej dyspozycji szafkę na podręczniki i przybory szkolne. Uczniowie klas 4-6 także posiadają takie szafki, znajdują one się na korytarzu szkolnym. Dzięki temu uczniowie nie muszą nosić przeładowanych plecaków. Mamy też szafki ubraniowe w szatniach.

Duża liczba uczniów uczęszcza do świetlicy szkolnej. W szkole funkcjonują 3 świetlice -klas 0; 1; 2 i 3. Wychowawcy świetlicy każdego dnia, gdy jest odpowiednia pogoda, wychodzą z dziećmi na place zabaw. Szkoła posiada 2 place zabaw i dodatkowo jedno pomieszczenie w szkole zwane „Krajiną Malucha” przeznaczylismy na bezpieczne i aktywne zabawy w stylu Fikoland.

W szkole prawie 90% uczniów je obiady. Staramy się, żeby menu było urozmaicone, a przede wszystkim zdrowe. W jadłospisie nie mamy potraw smażonych, wszystko jest gotowane lub pieczone. Do obiadu podawane są kasze i 2 surówki. Na początku było trudno przyzwyczaić dzieci do takich posiłków, ale udało się, dzieci jedzą kasze. Wprowadzone zostały także dodatkowo podwieczorki typu: owoce, serki, drożdżowe bułeczki.

Podczas działań szkolnych pokazujemy uczniom, że zamiast pić słodkie napoje, mogą pragnienie zaspokoić owocem (festyn osiedlowy ph. „Z nami wesoło, zdrowo, bezpiecznie”). W naszej szkole 2 przerwa jest przerwą śniadaniową. Uczniowie ze starszych klas mogą zjeść II śniadanie w stołówce lub w *Kawiarence pod warzywkiem*, młodsze klasy jedzą w swojej sali.

Od kilku lat realizujemy projekt „Tydzień Żytniego Chleba”, który z każdym rokiem coraz bardziej się wydłuża. W projekcie podejmowanych jest wiele różnorodnych działań. 1 września dzieci z zerówek witamy zamiast symbolicznym lizakiem – jabłuszkiem.

W szkole organizowane są Sportowe popołudnia dla wszystkich uczniów, nie tylko dla zdolnych. Na lekcjach w-f nauczyciele oceniają zaangażowanie ucznia, więc każdy uczeń ma szansę na bardzo dobrą ocenę i pewnie dlatego nie mamy żadnego problemu z tym, że uczniowie nie chcą ćwiczyć na lekcjach.

ASPEKT DUCHOWY

Już od wielu lat organizowane jest u nas Patriotyczne Śpiewanie. W śpiewaniu pieśni patriotycznych bierze udział nie tylko cała społeczność szkolna (uczniowie, rodzice, nauczyciele, pracownicy techniczni szkoły) ale również dziadkowie, kombatanci, a nawet dzieci z sąsiadującego przedszkola. Spotykamy się na dużym holu, na projektorze wyświetlane są słowa pieśni, które wspólnie śpiewamy.

Także przed świętami Bożego Narodzenia spotykamy się i wspólnie śpiewamy kolędy. Chcemy, żeby szkoła kojarzyła się uczniom nie tylko z nauką, ale też z innymi działaniami.

W szkole prowadzanych jest wiele działań charytatywnych. Tak jak inne szkoły zbieramy nakrętki, makulaturę, elektroodpady. Należy również podkreślić współpracę z Domem Opieki Społecznej Sióstr Franciszkanek od Cierpiących. Osoby starsze z tego domu uczą naszych uczniów robótek ręcznych, takich jak: szydełkowanie, haftowanie, wspólne przygotowywanie pocztówek, wspólne śpiewanie itp. Spotkania te łączą pokolenia. Są pretekstem do wspólnych rozmów.

W szkole prężnie działa Wolontariat, który zajmuje się min. zbiórkami żywności w sklepach, pomocą potrzebującym.

Innym działaniem charytatywnym jest sadzenie żonkili w ramach ogólnopolskiej akcji Pola Nadziei. Wiosną, gdy kwiaty kwitną przypominają nam wszystkim o dzieciach potrzebującym opieki paliatywnej, chorych min. na choroby nowotworowe. W tym czasie zbierane są pieniądze, są kwesty na ich rzecz, a darczyńcom przekazywane są żonkile przygotowane metodą origami.

Już od wielu lat uczymy naszych uczniów udzielania I pomocy. Mamy osoby przeszkolone w tym zakresie, ale korzystamy też z pomocy Fundacji „Pomóż im” z którą współpracujemy już od dawna. Nasi uczniowie przed każdymi świętami wykonują pocztówki, które fundacja przekazuje darczyńcom.

-

ASPEKT SPOŁECZNY

-

Podsumowaniem całorocznych działań szkoły promującej zdrowie jest osiedlowy festyn ph. „Z nami wesoło, zdrowo, bezpiecznie” – integrujący całą społeczność lokalną. Festyn organizujemy w formie stoisk. Jest stoisko porad, zmysłów, twórczości, badawcze, dużych gier planszowych, sportowe, talentów, Pamiątkowe zdjęcie, udzielania I pomocy. Współpracuje z nami: Policja, Straż Miejska, Straż Pożarna, Spółdzielnie Mieszkaniowe.

2 lata temu założyliśmy mini sad i mamy nadzieję, że owoce zerwane w przyszłości będziemy serwować naszym uczniom.

Organizujemy również Mini akademię Maxi rodzica – każdy rodzic otrzymuje informacje nt. proponowanych szkoleń i sam wybiera temat i datę szkolenia, które mu odpowiada.

Szkoła podjęła też działania integrujące szkoły zrzeszone w podlaskiej sieci szkół promujących zdrowie. Uczniowie, rodzice, nauczyciele z różnych szkół wzięli udział w zabawach sportowych i wspólnym przygotowaniu kanapek. Rywalizowali, a tak naprawdę integrowali się ze sobą.

Nasza szkoła pracuje metodą projektu. Projekty są realizowane we współpracy całej społeczności szkolnej, która integruje się wokół działań promocji zdrowia. Rodzice współorganizują imprezy klasowe, szkolne. Pracownicy techniczni pomagają przy organizacji imprez szkolnych.

ASPEKT PSYCHICZNY

Budynek szkoły jest duży, ale uczniów też jest dużo. Zauważyliśmy, że niektóre dzieci chcą w czasie przerwy odpocząć w ciszy, dlatego na każdym piętrze wydzieliliśmy miejsca tzw. Strefy ciszy –gdzie nie ma hałasu, gdzie w spokoju można posiedzieć.

Przy wejściu do szkoły, wszystkich wita napis „ Dzień dobry, uśmiechnij się”. Chcemy w ten sposób wywołać dobry nastrój wśród osób, które przekroczą próg naszej szkoły. Zawieszone są też przypominajki: w łazienkach- umyj ręce, na portierni, na stołówce- podziękuj.

Podobnie jak inne szkoły organizujemy rozgrywki sportowe, takie jak „Olimpijka” klas 1-3. Jednak nasze zawody polegają na tym, że nie ma przegranych. Nie przyznajemy miejsc- wszyscy są wygrani.

W szkole na ścianie (obok pokoju pedagoga) zawieszona jest „ Skrzynka problemów uczniowskich”, dzięki której każdy uczeń ma szansę zasygnalizować o swoim problemie, jeżeli nie ma odwagi porozmawiać o nim osobiście.

Hitem naszej szkoły jest *Kawiarenka pod warzywkiem*, która została stworzona jako miejsce do wspólnego spożywania II śniadań. Okazało się, że jest to miejsce najczęściej odwiedzane przez całą społeczność szkolną, miejsce gdzie można spotkać się , porozmawiać, czy wyciszyć.

Podsumowując: na pewno mocną stroną naszej szkoły jest aspekt fizyczny, klimat społeczny, ale nas cieszy przede wszystkim entuzjazm i zaangażowanie całej społeczności szkolnej.